

ZALECENIE RADY**z dnia 11 lipca 2017 r.****w sprawie krajowego programu reform Malty na 2017 r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Maltę programu stabilności na 2017 r.**

(2017/C 261/17)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121 ust. 2 i art. 148 ust. 4,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych⁽¹⁾, w szczególności jego art. 5 ust. 2,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej,

uwzględniając rezolucje Parlamentu Europejskiego,

uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej,

uwzględniając opinię Komitetu ds. Zatrudnienia,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

uwzględniając opinię Komitetu Ochrony Socjalnej,

uwzględniając opinię Komitetu Polityki Gospodarczej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 16 listopada 2016 r. Komisja przyjęła roczną analizę wzrostu gospodarczego, rozpoczynając tym samym europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej w 2017 r. Priorytety określone w rocznej analizie wzrostu gospodarczego zostały zatwierdzone przez Radę Europejską w dniach 9–10 marca 2017 r. W dniu 16 listopada 2016 r. na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011⁽²⁾ Komisja przyjęła sprawozdanie przedkładane w ramach mechanizmu ostrzegania, w którym nie wskazała Malty jako jednego z państw członkowskich, w przypadku których przeprowadzona zostanie szczegółowa ocena sytuacji. W tym samym dniu Komisja przyjęła również zalecenie dotyczące zalecenia Rady w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro, które zostało zatwierdzone przez Radę Europejską w dniach 9–10 marca 2017 r. W dniu 21 marca 2017 r. Rada przyjęła zalecenie w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro (zwane dalej „zaleceniem dla strefy euro”) ⁽³⁾.
- (2) Jako państwo członkowskie, którego walutą jest euro, oraz ze względu na bliskie powiązania pomiędzy gospodarkami w unii gospodarczej i walutowej, Malta powinna zapewnić pełne i terminowe wdrożenie zalecenia dla strefy euro, które znajduje odzwierciedlenie w zaleceniu nr 2 poniżej.
- (3) Sprawozdanie krajowe za 2017 r. dotyczące Malty zostało opublikowane w dniu 22 lutego 2017 r. Zawiera ono ocenę postępów Malty w realizacji zaleceń dla tego kraju przyjętych przez Radę w dniu 12 lipca 2016 r., działań następczych podjętych w związku z zaleceniami dla tego kraju z poprzednich lat, a także postępów Malty w realizacji jej krajowych celów w ramach strategii „Europa 2020”.

⁽¹⁾ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania (Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 25).⁽³⁾ Dz.U. C 92 z 24.3.2017, s. 1.

- (4) W dniu 18 kwietnia 2017 r. Malta przedłożyła krajowy program reform na 2017 r., a w dniu 2 maja 2017 r. – program stabilności na 2017 r. W celu uwzględnienia powiązań między tymi dwoma programami poddano je ocenie jednocześnie.
- (5) Odpowiednie zalecenia dla poszczególnych krajów znalazły odzwierciedlenie w programowaniu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (EFSI) na lata 2014–2020. Zgodnie z art. 23 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013⁽¹⁾ Komisja może zwrócić się do państwa członkowskiego z wnioskiem o dokonanie przeglądu oraz zaproponowanie zmian w umowie partnerstwa i odpowiednich programach, gdy jest to konieczne do wsparcia realizacji stosownych zaleceń Rady. Komisja przedstawiła dalsze szczegółowe informacje dotyczące wykorzystania przez nią tego przepisu w wytycznych w sprawie stosowania działań łączących skuteczność EFSI z należytym zarządzaniem gospodarczym.
- (6) Malta jest obecnie objęta funkcją zapobiegawczą paktu stabilności i wzrostu. W programie stabilności na 2017 r. rząd planuje utrzymanie nadwyżki w ujęciu nominalnym w okresie 2017–2020. W okresie objętym programem w dalszym ciągu spełniony będzie – z pozytywnym marginesem – średniookresowy cel budżetowy, tj. równowaga budżetowa w kategoriach PKB. Zgodnie z programem stabilności oczekuje się, że relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB utrzyma się poniżej traktatowej wartości referencyjnej wynoszącej 60 % PKB i stopniowo zmaleje z 58,3 % PKB w 2016 r. do 47,6 % w 2020 r. Scenariusz makroekonomiczny, na którym oparto te prognozy budżetowe, jest wiarygodny na 2017 r. i ostrożny w odniesieniu do lat 2018–2020. Jednocześnie istnieje potencjalne zagrożenie dla realizacji tego scenariusza związane z wykonaniem budżetu.
- (7) W dniu 12 lipca 2016 r. Rada zaleciła Malcie dokonanie w 2017 r. rocznej korekty fiskalnej wynoszącej 0,6 % PKB, prowadzącej do osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego. Z danych dotyczących wyników budżetu wynika, że Malta osiągnęła swój średniookresowy cel budżetowy już w 2016 r. Na podstawie prognozy Komisji z wiosny 2017 r. przewiduje się, że saldo strukturalne wzrośnie z nadwyżki w wysokości 0,4 % PKB w 2017 r. do 0,7 % PKB w 2018 r., utrzymując się powyżej średniookresowego celu budżetowego. Ogólnie rzecz biorąc, Rada jest zdania, że – zgodnie z prognozami – Malta spełni warunki paktu stabilności i wzrostu w 2017 i 2018 r.
- (8) Jednak mimo, że średniookresowy cel budżetowy osiągnięto trzy lata przed terminem, wzrost wydatków przekracza wzrost produktu potencjalnego. Jeżeli ta sytuacja się utrzyma, będzie stanowiła wyzwanie dla stabilności finansów publicznych, zwłaszcza w przypadku nieoczekiwanych wstrząsów po stronie przychodów. Władze Malty przeprowadziły przeglądy wydatków w niektórych obszarach wydatków publicznych o szczególnym znaczeniu dla równowagi budżetowej, takich jak opieka zdrowotna, kształcenie i szkolenie oraz ubezpieczenie społeczne. Terminowe i skuteczne wprowadzenie w życie stosownych zaleceń zadecyduje o ich skuteczności pod względem osiągnięcia celu. Długoterminowa stabilność finansów publicznych Malty jest ponadto nadal zagrożona w perspektywie długoterminowej ze względu na prognozowane koszty związane ze starzeniem się społeczeństwa, takie jak koszty opieki zdrowotnej, opieki długoterminowej i emerytur. Gwałtowny wzrost prognozowanych wydatków związanych ze starzeniem się społeczeństwa wynika głównie z wydatków na emerytury – według sprawozdania na temat starzenia się społeczeństwa z 2015 r. szacuje się, że do 2060 r. wzrosną one o 3,2 punktu procentowego PKB. Niektóre z ostatnio wprowadzonych środków prawdopodobnie przyniosą oszczędności. Oszczędności te prawdopodobnie nie wystarczą jednak, by skompensować rosnącą presję na wydatki i wyraźnie poprawić długoterminową stabilność finansów publicznych. Konieczne mogą być więc dodatkowe środki.
- (9) Malta przedstawiła kilka środków mających na celu rozwiązanie dwojakiego problemu, jakim jest zapewnienie stabilności systemu emerytalnego i odpowiednich dochodów emerytalnych. Przewiduje się, że środki wprowadzone w budżecie na 2017 r. umiarkowanie obniżą zagrożenie ubóstwem wśród osób starszych i nieco poprawią stopę zastąpienia dochodów netto przez gwarantowane minimalne świadczenie emerytalne. Ogólnie rzecz biorąc, wciąż można by znacznie poprawić wskaźniki adekwatności świadczeń emerytalnych, w tym w zakresie ograniczenia wysokiego zróżnicowania w ochronie emerytalnej ze względu na płeć.
- (10) Zagęszczenie ruchu drogowego stało się dla przedsiębiorstw barierą – jego koszty zewnętrzne (gospodarcze i środowiskowe) szacuje się na 274 mln EUR rocznie i prognozuje się, że będą rosnąć. Ponadto stale rośnie poziom emisji gazów cieplarnianych emitowanych przez samochody, a Malta najprawdopodobniej nie osiągnie swoich celów w zakresie emisji na 2020 r. Malta przyjęła ambitną krajową strategię transportową o horyzoncie czasowym sięgającym 2050 r. oraz operacyjny centralny plan transportowy na okres do 2025 r. Dokumenty te obejmują szereg zróżnicowanych środków mających na celu racjonalizację korzystania z samochodów prywatnych, propagowanie

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 320).

alternatywnych rozwiązań w zakresie mobilności oraz skuteczniejsze wykorzystanie systemów transportu multimodalnego i zbiorowego. Chociaż prognozuje się, że środki te przyniosą znaczną poprawę, to przewiduje się również, że zagęszczenie ruchu będzie nadal rosnąć, a emisja gazów cieplarnianych emitowanych przez środki transportu spadnie jedynie nieznacznie do 2030 r.

- (11) System finansowy charakteryzuje się dużą liczbą zagranicznych instytucji, przyciąganych między innymi przez korzystne otoczenie podatkowe. Malta jest jedynym państwem członkowskim UE, które stosuje system pełnej imputacji w opodatkowaniu przedsiębiorstw i oferuje mechanizm refundowanych ulg podatkowych. Zawarła wiele umów o unikaniu podwójnego opodatkowania i oferuje atrakcyjny status rezydencji podatkowej dla osób fizycznych. Wyzwaniem jest jednak nadzór nad przedsiębiorstwami zorientowanymi na działalność międzynarodową. Sektor finansowy prowadzi większość swojej działalności poza Malta. W tym kontekście Malta zwróciła się do MFW i Banku Światowego o przeprowadzenie, do końca 2018 r., programu oceny sektora finansowego. Ponadto Malta jest stroną decyzji EIOPA ze stycznia 2017 r. o współpracy urzędów nadzoru ubezpieczeń. EBC, w oparciu o własną ocenę i projekt decyzji maltańskiego Urzędu Regulacji Rynków Finansowych, podjął ostatnio decyzję o wycofaniu licencji bankowej małego dostawcy elektronicznych usług bankowych, który przyjmuje depozyty również poza Malta.
- (12) Pomimo poczynionych postępów wciąż konieczne jest dalsze zwiększenie wydajności systemu wymiaru sprawiedliwości. Chociaż rząd zaproponował nowe środki dotyczące drugiej szansy i niewypłacalności, długotrwałe procedury upadłościowe i procedury umarzania długów pogarszają jakość otoczenia biznesu na Malcie. Co więcej, ramy umarzania długów nie przewidują terminu zakończenia procedury, powodując brak pewności prawa. Aby usunąć te niedociągnięcia, w nowelizacji ustawy o spółkach wprowadzono znaczne zmiany do ram prawnych dotyczących upadłości, na przykład możliwość mediacji. Wpływ tych zmian wymaga jeszcze analizy.
- (13) Niedobór siły roboczej występuje niezależnie od rodzaju kwalifikacji, a procesu dostosowywania umiejętności pracowników do potrzeb rynku pracy wciąż nie ukończono. Znaczna część maltańskiej siły roboczej nadal ma niskie kwalifikacje. Poziom wykształcenia podnosi się, ale odsetek osób wcześniej kończących naukę wciąż jest wysoki, a umiejętności podstawowe zdobywane przez młodzież – słabe. Dostęp do uczenia się przez całe życie i udział w tym procesie – oraz zaangażowanie pracodawców w ten proces – poprawiają się, również w przypadku osób o niskich umiejętnościach. Ze względu na rozmiar problemu działania należy jednak kontynuować. Oczekuje się, że znaczne inwestycje w system kształcenia i szkolenia przyniosą rezultaty, zwłaszcza jeżeli środki zostaną utrzymane i udoskonalone w przyszłości. Wskaźniki zatrudnienia stale się poprawiają, a stopa bezrobocia spadła poniżej 5%. Jednak współczynnik aktywności zawodowej wciąż należy do najniższych w UE, w szczególności w przypadku kobiet starszych i o niskich kwalifikacjach. Świadczy to również o tym, że utrzymuje się ryzyko wykluczenia społecznego osób, które nie są w stanie dostosować się do szybko zmieniającej się gospodarki. Należy w związku z tym utrzymać bieżące inwestycje polityczne, w szczególności za pośrednictwem ostatnio powołanej Krajowej Rady ds. Umiejętności, oraz ściśle monitorować dalszy rozwój sytuacji.
- (14) W ramach europejskiego semestru 2017 Komisja przeprowadziła wszechstronną analizę polityki gospodarczej Malty, którą to analizę opublikowała w sprawozdaniu krajowym za 2017 r. Komisja oceniła również program stabilności na 2017 r. i krajowy program reform na 2017 r., a także działania następcze podjęte w odpowiedzi na zalecenia skierowane do Malty w poprzednich latach. Komisja wzięła pod uwagę nie tylko ich znaczenie dla stabilnej polityki fiskalnej i społeczno-gospodarczej na Litwie, ale także ich zgodność z przepisami i wytycznymi UE, ze względu na konieczność wzmocnienia ogólnego zarządzania gospodarczego w Unii przez zapewnienie na poziomie unijnym wkładu w przyszłe decyzje krajowe.
- (15) W świetle powyższej oceny Rada przeanalizowała program stabilności na 2017 r., a jej opinia⁽¹⁾ znajduje odzwierciedlenie w szczególności w zamieszczonym poniżej zaleceniu nr 1,

NINIEJSZYM ZALECA Malcie podjęcie w latach 2017 i 2018 działań mających na celu:

1. Poszerzenie zakresu trwającego przeglądu wydatków o szeroko pojęty sektor publiczny i wprowadzenie wydatków publicznych opartych na wynikach.

⁽¹⁾ Na podstawie art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1466/97.

2. Zapewnienie skutecznego krajowego nadzoru nad przedsiębiorstwami zorientowanymi na działalność międzynarodową, sprawowanego przez instytucje finansowe, których licencje wystawiono na Malcie, poprzez zacieśnienie współpracy z organami nadzoru państw przyjmujących, w których to państwach dane przedsiębiorstwa prowadzą działalność.

Sporządzono w Brukseli dnia 11 lipca 2017 r.

W imieniu Rady

T. TÕNISTE

Przewodniczący
